

продужава и дан данас. Овај блок је од хорстовских масива одвојен је расједима дуж којих су вршена претежно вертикална асиметрична помјерања са слабијим хоризонталним смицањима. За ове расједе се веже данашња сеизмичка активност. Оваква сеизмотектонска активност условила је извјесне разлике у стварању ендеогеног типа рељефа.

Литостратиграфски приказ

Мезозоик

ЈУРА (J): Творевине ове формације површински су распрострањене у подручју у Мракодол и околини Костајнице. Представљене су углавном пјешчарима, глинцима, лапорцима и рожнацима. Ове стијене, заједно са серпентинима (SE) и дијабазима (ββ) чине палеорељеф млађим терцијарним седиментима на овом подручју.

Дијабази (ββ): Дијабази су стијене тамнозелене боје и масивне текстуре. Структуре се офитске и величина зрна се креће до 0,7 mm. Ријеђи су крупнозрни варијетети и они су знатно уралитизирани. Акцесорни и секундарни састојци су хлорит, сфен, леуоксен, калцит и пирит. Мандоле су код типова са мандоластом текстуром, испуњене калцитом или хлоритом.

Креда (K)

Аргилошисти и метапјескари (Ag K₂³): Јужне падине Козаре изграђене су искључиво од аргилошиста и метапјешчара. Такође су заступљени, мада знатно мање, лискуновито кречњачки шкриљци. Аргилошисти прелазе на појединим мјестима у глинене шкриљце или у метапјескаре. Метапјескари су тамне или сиве боје. Структура им је псамитско ситна, средња, рјеђе крупно зрнаста. У њихов састав улазе: кварц, фелдспат, лискуни, хлорит, фрагменти рожнаца и гранита.

Терцијер

Највећи дио терена обухваћеног картом изграђују наслагe терцијера. То је веома дебео седиментни комплекс и заступљен је палеогеним и неогеним седиментима.

Палеоген

Доњи и средњи еоцен (E_{1,2}): Дебела серија ткз. „Козарачког флиша“ која преко карбонатних седимената лежи конкордантно са поступним прелазом, изграђује већи дио планине Козара на потезу од ријеке Уне до Мраковице на истоку. У изградњи ове седиментне серије учествују ситнозрни и средње зрни пјешчари типа аркоза и субаркоза, код којих је често изграђена градија

у гранулометријском саставу, кварц лискунски алевролити и рјеђе конгломерати. Код приказаног седиментног комплекса јасно се уочава повећање класичне компоненте у изградњи млађих седимената, које поступно у вертикалном смислу смјењују алевролити и пјешчари. Највиши дијелови серије су по правилу представљени претежно од банковитих, ситнозрних и крупнозрних пјешчара и конгломерата. Дебљина ових седимената износи око 550 m.

Неоген

Плочасти кречњаци, лапорци са туфовима (M_{1,2})
У оквиру ове картиране јединице могу се издвојити: угљоносни хоризонт и хоризонт повлатних лапораца и „конгеријски кречњаци“. Конкордантно, преко подинских конгломерата, наталожени су глиновити лапори и глине са слојевима угља. Дебљина ових седимената варира у границама од 40 - 80 m. Дебљина угљеног слоја се креће од 0,5 - 5 m. Унутар пјесковитих, мрких и зеленкастих Очврслих глина, интеркалисани су, поред угљеног слоја, прослојци пјешчара и бентонита. Унутар хоризонта повлатних лапораца и „конгеријских кречњака“ могу се издвојити три нива: ниво листастих лапораца са прослојцима плочастих кречњака, глиновити лапори са флором и слојевима бреча и конгломерата и плочасти „конгеријски кречњаци“ са конгеријама.

Средњи миоцен (M₂²)

На терену који је обухваћен картом регистрована су два развића средњег миоцена (M₂²) и то лапоративних глина, лапора, лапоровитих пјешчара и пјескова, и друго развиће органогених кречњака. Тортошки конгломерати немају велику распрострањеност и констатовани су на неколико локалитета. Веома су неуједначеног гранулометријског састава и величина валутица се креће у границама од 2 - 30 cm. Пјесковито - пјешчарски седименти имају већу распрострањеност од тортошких конгломерата. Веома често, бочно прелазе у лапоровите глине и лапоре или органогене кречњаке. Органогени кречњаци се налазе на простору Костајница - Кнежица. У оквиру ове фације која је углавном представљена кречњацима фитоног поријекла (Литотамијски кречњаци) могу се издвојити два типа кречњака: типични спрудни органогени и оолитични субспрудни и дестритични кречњаци. Типични спрудни кречњаци изграђени су углавном од кречњачких алги, литотамнија, који у појединим дијеловима садрже и читаве колоније корала. Стратификација им је слабо изражена и скоро су увјек масивни и банковити. Детритични и оолитични кречњаци су знатно мање

распрострањени и представљају поступни латерални прелаз типичних спрудних кречњака у фацију пјешчара и пјескова.

Пјесковити и кречњачки лапори, оолитични кречњаци и лапоровити пјешчари (M_3^1)

Сирматски седименти на ширем подручју су заступљени у подручју јужно од Уне. По литолошком саставу ове стијене представљају пјесковити и кречњачки лапори, оолитични кречњаци и лапоровити пјешчари.

Бијели лапори, глине и пијескови (M_3^2)

У тектонски јако поремећеном подручју око Костајнице, на три мјеста долазе сиви до смеђи пјесковити лапори и мјестимично глиновити пјескови, којима се стратиграфски положај унутар панона није могао поближе одредити. Јужно од ријеке Уне панонски седименти су откривени само на неколико локалитета у виду малих изолованих крпа и представљени су жутиим глинама, лапорима и пјешчарима.

Кенозоик

Квартар: Наслаге Квартара су представљене делувијално-пролувијалним падинским застором (dpr), поводањским фацијесом (ar) и фацијом корита (a).

Делувијално-пролувијални падински застор (dpr)

Ови седименти су настали као резултат површинског спирања старијих стијена. Због малог, односно, кратког транспорта материјала фрагменти су слабо или само дјелимично заобљени. Цијели комплекс у подножју брда може бити знатно задебљан (и по неколико десетина метара), док су дужине обично километарске, а ширине хексаметарске. У литолошком погледу то су претежно глиновити пјескови и пјесковите иловаче са примјесима ситног шљунка, који је овде транспортован из старијих наслага.

Поводањски фацијес (ar)

Депонирањем ситнозрног претежно муљевито - пјесковитог материјала у ужем току подручја ријеке, настаје у генетском смислу јединствени холоценски седимент, као најважнији дио флувијативног низа. Уз ток Уне од Костајнице до Дубице, уз шљунке долазе нешто више пјескови и муљ.

Фација корита (a)

Заступљени су алувионима ријека Уне и Стригове. То су различите творевине представљене пјесковима, шљунковима,

подређено заглињеним пјесковима и глинама. Мало су збијене због кратког транспорта.

Тектонска грађа терена

Како је наведено у тумачу ОГК СФРЈ, лист Костајница 1 : 100 000, простор листа Костајница, по својим карактеристикама подјелен је на двије геодетске јединице вишег реда: Сјеверни Динариди, односно, унутрашњи динарски појас ровова и хорстова и Панон. Ове двије велике геотектонске јединице се дијеле на више геотектонских јединица нижег реда. Истраживани простор се налази на граници између двије велике геотектонске јединице, односно, захвата просторе Тектонске јединице Козара (A_1) и Тектонске јединице Сјевернобосански терцијерни базени (B_2). У оквиру ових јединица издвојене су Структурна јединица Стригова (II) и Кнежички неогени базен (III). Низ великих расједа, као што је савски расјед (1), унски расјед (2) и расјед Божићи - Стригова (3), који су приказани на слици: Прегледна тектонска карта листа Костајница, условили су сложену геотектонску грађу овог терена.

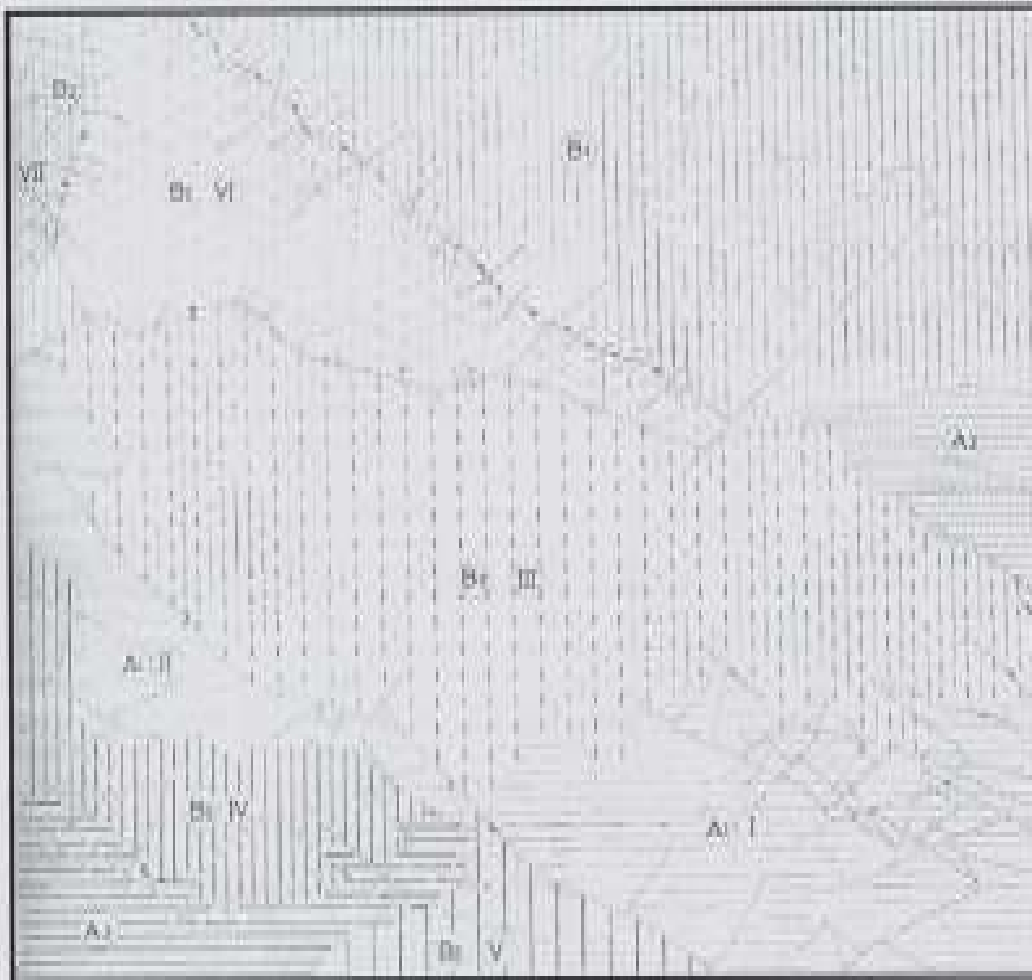
Структурна јединица Стригова

Представља сјеверозападне огранке Козаре изграђене од урбаних седимената козарачког флиша и творевина седимената јурског тектонизираниг меламажа. Доњо и средњеоценски флишни седименти секундарно су борани у наборе метарских и декаметарских димензија. Расједом су одвојени од творевина јурског меламажа. Ова структурна јединица је на сјевероистоку одвојена од Кнежичког базена расједом Божићи - Стригова (3). На југозападу покривена је негеним наслагама Љешљанског базена.

Структурна јединица Кнежички неогени базен (III)

Захвата простор између Костајнице и Драгеља, а изграђена је од сладководних седимената бурдигал - хелвета, наслага тортона, сармата и панона. Наведени седименти граде синформу са веома благим нагибом јужног и сјеверног крила. У сјеверозападном дијелу, у непосредној близини Костајнице, утврђен је читав систем расједа, усљед чега долази до издвајања више блокова који се налазе у међусобно различитим хипсометријским односима.

Слика: Прегледна тектонска карта листа општине Костајница

A - Северни Динарци, A₁ - Тектонска јединица Козара, I - Структурна јединица Козара, II - Структурна јединица Стригона, A₂ - Тектонска јединица Прозари, A₃ - Воларска тектонска јединица, B - Панон, B₁ - Тектонска јединица Савска потлопа, B₂ - Тектонска јединица Славнибосански терцијерни басени, III - Структурна јединица Клежички неогени басен, IV - Структурна јединица Лесцански неогени басен, V - Структурна јединица Приједорски басен, VI - Структурна јединица Костајнички неоген, VII - Структурна јединица Суња, 1. Савска расјед, 2. Ушка расјед, 3. Расјед Божићи-Стригона, 4. Расјед Суња, 5. Расјед Петковац-Панта брво.

Педолошке карактеристике

На подручју општине Костајница заступљени су следећи типови тла, (према ФАО класификацији) и то:

- ❖ смеђе тло на глинама - Вертиц Цамбисолс;
- ❖ смеђе тло на лапорима - Еутриц Цамбисолс;
- ❖ смеђе кисело тло на пјешчарима - Хумиц Цамбисолс;
- ❖ смеђе тло на трошним кречњацима - Еутриц Цамбисолс и смеђе деградирано тло на трошним кречњацима - Хаплиц Лувисолс;
- ❖ смеђе деградирано тло на глинама - Вертиц Лувисолс;

- ❖ рендзина и смеђе тло на трошним кречњацима - Еутриц Цамбисолс;
 - ❖ смеђе тло на базичним еруптивима - Еутриц Флувисолс;
 - ❖ алувијално - делувијално тло - Еутриц Флувисолс;
 - ❖ сиво - смеђе ливадско бескарбонатно слабо дренирано тло - Еутриц Флувисолс и сиво - смеђе карбонатно тло - Цалариц Флувисолс;
 - ❖ алувијално карбонатно тло - Еутриц Флувисолс.
1. Смеђе тло на глинама - Вертиц Цамбисолс: Смеђа тла на глинама, издвојена су тла без обзира на њихов развојни стадиј, будући да је смјењивање тла тако неправилно и учестало. То су тешка глиновита слабо пропусна тла где садржај глине расте са дужином и прелати у тешке глине.
 2. Смеђе тло на лапорима - Еутриц Цамбисолс: Ова иловаста тла су иловастог до глиновитог текстурног састава, а глиновитост се повећава са дужином, тако да се јавља слабо до непропусни слој који проузрокује осјетљивост тла на еродибилност.
 3. Смеђе кисело тло на пјешчарима - Хумиц Цамбисолс: Ова тла су због природе матичне стијене иловастог до глиновитог састава, слабе повезаности и због тога се јавља осјетљивост на еродибилност. То су претежно кисела до врло кисела тла.
 4. Смеђа тла на трошним кречњацима - Еутриц Цамбисолс и Смеђа деградирана тла на трошним кречњацима - Хаплиц Лувисолс: На овом подручју налазе се у оквиру двије картиране јединице. Смеђа тла на трошним кречњацима којом су обухваћена сва смеђа тла на трошним кречњацима без обзира на њихов развојни стадиј и Смеђа деградирана тла, на трошним кречњацима којом су издвојена подручја ових смеђих тла, која показују деградацијске процесе већ својом морфологијом.
 5. Смеђа деградирана тла на глинама - Вертиц Лувисолс: Ова тла су веома слична смеђим тлима на глинама и издвојена су на истим литолошким супстратима и веома често се испреплићу са њима. Имају јако сличне карактеристике, односно, то су тешка глиновита тла слабо пропусна за воду.
 6. Рендзине и смеђа тла на трошним кречњацима - Еутриц Цамбисолс: Ова тла су заступљена на ниско брдовитом подручју долине ријеке Сане. У овој картираној јединици поред рендзина доста се често сусрећу и смеђа тла на трошним кречњацима, рјеђе и неразвијена, еродирани тла.
 7. Смеђа тла на базичним еруптивним стијенама - Еутриц Цамбисолс: Ова тла су заступљена на подручју простирања базалата. Констатована су тла са слабо киселом реакцијом са слабо издиференцираним хоризонтима, као и испрана оподзољена врло кисела тла, али са доста слабо морфолошки издиференцираним хоризонтима захваљујући природи матичне стијене из које је настало ово тло.
 8. Алувијална-делувијална - Еуритиц Флувисолс настала су углавном у ужим долинама водотока. Настала су таложењем транспортоване трошине тла и скелета донесених са сусједног бреговитог подручја. Зависно од природе и квалитета донесене трошине доста варијају, али су претежно иловастог састава. Врло често су прекомјерно влажена обронажном и филтрацијском водом, што доводи до појаве њиховог замочваривања. Реакција ових тла варира од слабо кисело до неутрална. Морфолошки показују сродност са алувијалним тлима, јер немају јасно издиференцираних хоризоната у профилу тла.
 9. Сивосмеђа (иловаста) тла - Еуритиц Флувисолс и Сиво-смеђе карбонатно тло Цалариц Флувисолс: Ова тла су умјерено тешког глиновитог састава, а неријетко су и тешке глине, због чега су подложне прекомјерном влажењу. На основу присутности карбоната од површинског хоризонта издвојене су двије картиране јединице: Сивосмеђа карбонатна (ливадска) тла, која имају нешто боља својства и Сивосмеђа бескарбонатна (ливадска) тла.
 10. Алувијално - карбонатна тла - Цалариц Флувисолс: Ова тла чине шири обални појас на проширеним дијеловима долина ријеке Уне и њених притока. Заједничка карактеристика им је да су од површине карбонатни, али дубински слојеви могу бити и бескарбонатне трошине. Према механичком саставу доста варирају, што зависи од удаљености од обале. Преовладавају иловаста и глиновита тла. Ближе бреговитим подножјима мјестимично је интензивније површинско прекомјерно влажење, тако да је у депресијама и на заравњеним дијеловима замочваривање интензивније усљед стагнирања воде.

Хидрографске и хидрометеоролошке карактеристике

Хидрографска мрежа општине Костајница је одраз геолошке грађе подлоге и на овом простору је присутна веома разграната мрежа водотока. Највећи дио водотока гравитира ријечи Уни, а врло мало ријечи Сани. Осим ријека Уне и Сане, остали водотоци нису водообилни, поготово

у лјетном периоду. Највиши водостаји су у прољетном периоду, а најнижи су у лјетном и зимском периоду.

Централним дијелом територије општине Костајница доминира ријека Стригова, која сакупља воде са највећег дијела овог простора. Највеће притоке ријеке Стригове су: Мекиња, Јабланац, Календровац и Студена са притоком Јаворова ријека. Од повремених водотокова најзначајнији су: Дмитров јарак, Врбања, Сузића поток и поток Кнежица.

Алувијалне наслаге формиране дуж токова ријека Стригова, Мекиња и Студена, изграђују равничарски терен који је често подложен периодичном плавењу, изливањем вода из ријечних корита и токова. Ове воде су реална опасност и по мјештане, као и за угрожавање водозахватног подручја „Мраово Поље”.

Водоснабјевање: Водоснабјевање општине Костајница питком водом се у периоду седамдесетих и осамдесетих година вршило водом из каптажних објеката Бубњарице и Ташли бунар. Међутим, с повећањем броја становника општине Костајница, јавила се и повећана потреба за водоснабјевањем, што је ријешено извођењем хидрогеолошких истраживања на локалитету Ташли бунар, у времену од 1979. до 1980.године, када је предузеће ГЕОТЕХНИКА- Загреб, извршила бушење пиезометарске бушотине до дубине 50 m. Идентификацијом набушеног профила, констатовано је да су литотамијски кречњаци, као колекторске стијене, неочекивано мале дебљине, те да се не може обезбједити потребна количина воде од 30 l/s. Због тога се као нови перспективни локалитет за водоснабјевање водом за пиће, одређује локалитет Мраово Поље. На том локалитету су 1992.године су извршени истражно каптажни радови и том приликом су каптирана следећа врела: Близанац, Црно врело,

Бијела брана, Змајевац и дијелом врело Пећина. Наведена врела су укључена у систем водоснабјевања водом за пиће града Костајница. Крајем деведесетих година извршено је каптирање и врела Пећина и Савановића врело, која су такође укључена у систем водоснабјевања.

Климатски услови:

Општина Костајница се налази у појасу умјерено континенталне климе, која је заступљена на простору сјевера Републике Српске и она обухвата подручје Крајине, Посавине, као и Семберије. Мјерне станице које се налазе у овом климатском типу су: Бања Лука, Бијељина, Дервента, Добој, Нови Град, Градишка, Приједор, Србац, Вишеград, Сребреница, Зворник, а за праћење климатских параметара општине Костајница најрелевантнији су параметри добијени на Мјерној станици у бањи Мљечаница као и у Хрватској Костајници. Главне одлике овог типа климе су топла лјета и хладне зиме. Лјетње температуре могу порасти и преко 40 °С. Просјечна температура ваздуха у најтоплијем дијелу године, (у јулу) је између 20 °С и 23 °С, док је просјечна температура у најхладнијем дијелу године, (у јануару) око нула степени целзијуса. Апсолутни минумуми могу достићи и до -30 °С. Просјечна годишња температура је изнад 10 °С. На количину кишних падавина у РС утичу влажне ваздушне масе које долазе са запада, (са Атлантика) и са југа, (из Јадрана). Падавине су најваријабилнији климатски параметар у смислу простора и времена. У области гдје је заступљен умјерено-континентални тип климе највећа количина падавина јавља се у топлој дијелу године (максимум буде у јуну). Годишња количина падавина износи око 750 l/m².

Табела: Преглед средњих вриједности просјечних мјесечних и годишњих температура ваздуха (°С)

Мјерно мјесто	Мјесеци												Годишња температура
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Костајница	-0,6	1,9	6,2	11,0	15,5	18,6	20,2	19,4	15,9	11,0	5,9	1,1	10,5 °С

Табела: Преглед средњих вриједности сезонских и годишњих падавина (mm)

Укупне просјечне годишње падавине	Прољеће	Лјето	Јесен	Зима	IV- IX мјесец
891 mm	194 mm	256 mm	250 mm	191 mm	497 mm

Годишње средње вриједности климатских појава које се јављају на подручју општине Костајница су:

- ✓ грмљавински дани: 18 дана;
- ✓ дани с кишом: 106 дана;
- ✓ дани с маглом: 114 дана;

- ✓ дани с мразом: 94 дана;
- ✓ дани са снијегом: 39 дана;
- ✓ најдуже трајање сњежног покривача: 20 дана.

Према расположивим подацима може се закључити:

- ✚ подручје општине Костајница, има умјерено континенталну климу са умјереним зимама и љетима,
- ✚ са порастом температуре, од прољећа ка љету, количина падавина расте,
- ✚ већа количина падавина у јесен може утицати на расквашеност путева и саобраћајница у појединим насељима, што отежава кретање ватрогасних возила у случају потребе,
- ✚ најјачи вјетрови су у правцу југа и сјеверозапада, а најчесталији су у правцу југа и југозапада. Ови вјетрови могу погодвати ширењу и преносу пожара, како у градском подручју, тако и на пољопривредном и шумском подручју.

О климатским карактеристикама општине треба водити рачуна при просторном планирању развоја општине.

Сеизмички услови:

Сеизмичност терена, утврђена је на основу Сеизмолошке карте СФРЈ из 1987. године, према којој простор општине Костајница је подручје са максималним интензитетом очекиваних земљотреса $I = VIII^0$ MSK, коефицијента сеизмичности $k = 0,05$ за повратни период од 200 - 10.000 год.

Утицајни фактори за валоризацију терена са становишта инжењерске геологије су различити и то: литолошки састав, (дозвољено оптерећење и деформабилност), нагиб и стабилност терена, хидролошке карактеристике терена, сеизмичност, геоеколошка заштита и др.

Инжењерско геолошка погодност терена се квалификује као:

1. ПОГОДАН: зараван, у природним условима стабилан, хидролошки услови према високим вода ријеке Уне. На овим теренима је могућа градња свих врста објеката, (уже градско језгро Костајнице).

2. УСЛОВНО ПОГОДАН: зараван, у природним условима стабилан, хидролошки услови према високим вода ријеке Уне и неуређеног отицања са околних, јужних, брдских узвишења, (Урије, обални дио терена уз Уну, долине уз токове потока Мачковац, Тавија,...).

3. УСЛОВНО ПОГОДАН ДО НЕПОГОДАН: Терени различитих нагиба, најчешће 5 - 250, различито стабилни у природним условима.

Градња објеката је могућа уз претходна геомеханичка испитивања (Мракодол, Тавија, Баљ,...).

Земљотрес VIII степена проузрокује разоран земљотрес. У многим зградама типа В, оштећења су II степена. Највећи број зграда типа А, трпе оштећења III степена, изузетно и IV степена. У посебним случајевима клизе стрми блокови на путевима, те спојеви на цјевоводима су оштећени. Појављују се пукотине у зидовима грађеним од камена. Мијења се ниво воде у бунарима и издашност извора. У појединим случајевима откидају се дијелови пјешчаних или шљунчаних насипа. На основу изложеног се може закључити, да евентуални земљотрес VIII, степена на територији општине и у самом граду, може бити узрок масовних пожара и њиховог ширења, посебно у условима постојања вјетра.

2.1.2 Урбана и економска развијеност општине Костајница

Урбана развијеност:

Урбани развој општине Костајница се базира на низу Општинских планских докумената и то:

- ✓ Стратешки план развоја за период 2007 - 2017.година;
- ✓ Урбанистички план из 1984.године;
- ✓ Регулациони планови из 1991.године, Блок I, Блок II и Блок III;
- ✓ Измјена и допуна регулационог плана Блок I и дио Блок II из 2010.године;
- ✓ Измјена и допуна регулационог плана Блок III из 2010.године;
- ✓ Регулациони план за проширење Православног гробља „ЧЕКИНОВАЦ” Костајница;
- ✓ Измјена и допуна регулационог плана Блок II, секција 1, из 2011.године;
- ✓ Измјена и допуна регулационог плана Блок II, секција 2, из 2011.године;
- ✓ Регулациони план за насеље на локалитету „ТАВИЈА” из 1999.године;
- ✓ План парцелације за к.ч. 1291 из 2004.године;
- ✓ Стратешки развојни план за воде и околишну санитацију 2007 - 2011.година - област управљања отпадом;
- ✓ Нацрт Урбанистичког плана (у току је израда новог Урбанистичког плана - носилац израде је УРБИС - Бања Лука).

Према Просторном плану Републике Српске, општина Костајница се налази на првом развојном правцу са 11 мањих или већих

привредних центара, међу којима је и Бања Лука као највећи центар у Републици. Према подацима Републичког завода за статистику, процјењени број становника на територији општине Костајница се креће око 8.000, а просјечна густина насељености износи око 91,7 становник/km² што сврстава општину Костајница у зоне густе насељености (од 51 - 100 становник/km²). Најгушће је насељен сам град Костајница који је и урбано најразвијенији, а у ту групу још спадају насеља Тавија и Мракодол и у њима живи гро становника општине Костајница. Евидентно је, да постоји правац посебно атрактиван за насељавање.

То је потез уз магистрални правац М - 14 (Бихаћ - Босанска Крупа - Нови Град - Костајница - Козарска Дубица - Градишка), као и правац уз регионални пут Р - 475, (Костајница - Приједор). Дио уз магистрални пут, потез Костајница - Нови Град, посебно је оптерећен, има јак популациони потенцијал који се и даље увећава. Остало подручје општине је релативно на ниском степену развоја, што се посебно односи на брежуљкасти и брдско планински дио општине.

Насеља брежуљкастог и брдовитог дијела општине имају мањи број становника и не трпе притисак у насељавању, као што је то случај у централном дијелу. Ови дијелови општине су обезбјеђени релативно слабијим саобраћајним везама - путевима. Дио путних саобраћајница је асфалтиран, а дио је тврдо набијеног, макадамског типа. Све је то утицало на неравномјеран распоред становништва на територији општине а самим тим и на неравномјеран распоред функција и неравномјеран развој дијелова општине. Дијелови општине који су густо насељени, садржајно богати и за будући период атрактивни, јесу дијелови најбољег, најквалитетнијег високо класираног пољопривредног земљишта. У последњих десет година већ је евидентно

деградирање, односно, уништавање вриједног пољопривредног земљишта.

У наредном планском периоду циљ је да се постепено садржаји и насељавање усмјеравају и у друге дијелове општине, а да се заустави даље уништавање пољопривредног земљишта, или да се сведе на минимум. Овај циљ је могуће постићи једино, да се у наредном периоду усмјерава опремање секундарних и локалних центара, посебно функцијама инфраструктуре. Привредни развој може допријети развоју наведених центара, тако што ће се отварање малих и средњих предузећа усмјеравати у том правцу.

Однос руралног и урбаног дијела општине:

Укупна површина општине је 85,12 km², а на урбани дио општине отпада 5,02 m² што у процентима износи око 6 % укупне територијалне површине. У урбаном дијелу општине станује цца 5300 становника, што процентуално износи сса 67 % од укупног броја становника.

На територији општине дефинисане су следеће функционалне заједнице - насеља:

- ✚ Костајница;
- ✚ Зовик;
- ✚ Горња Слабиња;
- ✚ Календери;
- ✚ Гумњани;
- ✚ Петриња;
- ✚ Грдановац;
- ✚ Мракодол;
- ✚ Мраово Поље;
- ✚ Тавија;
- ✚ Побрђани
- ✚ Подошка.

На слици је дата карта насељених мјеста.

Слика: Карта насељених мјеста општине Костајница

Општина Костајница има укупно 12 насељених мјеста, а на подручју општине нису образоване мјесне заједнице.

Однос руралног и урбаног становништва и удаљеност насељених мјеста територије општине Костајница је дат у следећој табели:

Табела: Однос руралног и урбаног становништва

Редни број	Назив насељеног мјеста	Дали је насеље урбаног или расутог типа	Удаљеност од центра општине - km	Да ли постоји прилазни пут у зимским условима
1.	Костајница	Урбани тип	1,5 - 2,0	Да
2.	Зовик	Расути тип	9,0	Да
3.	Горња Слабиња	Расути тип	7,0	Да
4.	Календери	Расути тип	7,5	Да
5.	Гумњани	Расути тип	6,7	Не
6.	Петриња	Урбани тип	6,5	Да
7.	Грдановац	Урбани тип	9,0	Да
8.	Мракодол	Расути тип	8,0	Да
9.	Мраово Поље	Расути тип	12,5	Да
10.	Тавија	Урбани тип	3,2	Да
11.	Побрђани	Расути тип	15	Да
12.	Подошка	Расути тип		Да

Слика: Геодетска подлога - Орто фото снимак општине 2001.год.

(НАПОМЕНА: Црвеном линијом је назначен обухват новог Урбанистичког плана који је у фази израде)

Јавна инфраструктура и јавне услуге

Саобраћајнице: Укупна дужина путне мреже у надлежности општине Костајница је 138,5 km од чега на некатегорисане путеве спада 22 km, а на локалне 116,5 km. Укупно је асвалтирано око 18 km локалних путева, (15 %) из чега се јасно види да је неопходно наставити са асвалтирањем локалних путева, те санацијом и редовним одржавањем макадамских и некатегорисаних путева. Кроз општину Костајница пролази магистрални пут М - 14 у дужини од 16 km. Такође, постоји изграђен један крак магистралног пута, (заобилазнице) у дужини од 1,25 km који није у функцији, јер није изграђен остатак обилазнице, због неријешеног граничног питања са Републиком Хрватском. Магистрални пут М-14 пролази кроз подручје самог града Костајница,

главном улицом у дужини од око 3 km, и као такав повезан је са граничним прелазом, који се такође налази у самом центру града и повезан је са Граничним прелазом и регионалним путем Р - 475. Магистрална жељезничка пруга Загреб - Сарајево - Плоче и Нови Град - Сплит пролази једним дијелом кроз територију општине Костајница. У кругу од 100 km се налазе два аеродроме: Бањалука и Загреб. Траса аутопута Загреб – Београд који пролази кроз Хрватску, је удаљен цца 40 km од Костајнице.

Електроурежа: Напајање општине Костајница се врши посредством предузећа ДП „ЕЛЕКТРО КОСТАЈНИЦА”. Стање електроуреже је задовољавајуће, а стање се поправља континуираном реконструкцијом. Сва домаћинства имају прикључак на електроурежу,

укупна инсталисана снага износи преко 7 MW. Дужина електро мреже ниског напона је преко 200 km, а дужина мреже средњег напона износи око 80 km. У систему електро мреже је укључено 36 трафостаница. Подручје општине се напаја са два надземна далековаода (Нови Град - Костајница и Козарска Дубица -Костајница).

Телефонија: Подручје општине Костајница је у потпуности покривено сигналом фиксне и мобилне телефоније, у овом подручју општина је достигла најразвијене општине у БиХ. Подручје општине је покривено сигналом три оператера: М-тел, БХ нет и ЕРО нет. Подручје општине има 3 телефонске централе, са око 80 % подземних телефонских инсталација. Укупно има око 1.400 претплатника фиксне телефоније и око 2.300 - 2.500 корисника мобилне телефоније. Број интернет корисника је око 500, од чега је највећи дио у насељу Костајница, Тавија и Петриња који имају и приступ АДСЛ.

Водоснабдијевање: Јавно комунално предузеће ЈКП „КОМУНАЛНО” а.д. обавља послове припреме и дистрибуције пијаће воде. Снабдјевеност домаћинстава и привреде водом је у потпуности проведена. Квалитет воде је добра и подложна је континуираној контроли. У 2010.години започет је пројекат реконструкције транспортног цјевовода и дијела секундарне мреже. За одвод отпадних фекалних оборинских и технолошких вода, изграђен је систем канализације и отпадних вода. Садашњи канализациони систем града не задовољава потребе грађана. Системски се почео изградњивати 1967. године, када је почела изградња садашњег колектора. Од самог почетка овог система рађен је такозвани „Комбиновани систем одводње фекалних вода и површинских вода и падавина”. Канализациони систем покрива највећи дио града, али постоје још значајни дјелови града, који нису покривени канализационом мрежом. У току је изградња колектора исток - запад и сјевер - југ, чиме ће бити ријешени проблеми канализације.

Одвоз смећа и отпада: Подручје града Костајница има на располагању одлагалиште отпада Палијин јарак укупне површине 7.000 m². Чврсти отпад се одлаже на постојеће одлагалиште, а врши се одвојено сакупљање папирног и картонског отпада који преузима предузеће „Византија” д.о.о. Нови Град. Одвоз смећа се врши од 1.076 корисника, од чега је 891 домаћинстава и 185 привредних субјеката. На подручју општине евидентирано је неколико дивљих депонија.

Депонија отпада - Палијин јарак: На подручју општине постоји локална депонија „Палијин јарак”, која је удаљена 5,0 km од центра града. Постојећа зона одлагања, депонија "Палијин јарак" је формирана на нивелети + 275 mNV и димензија је око 110 x 50 m тј. има површину око 5500 m². За ову локацију су претходно урађена геолошка истраживања (Рударски институт Приједор), а потом је за депонију урађен и пројекат. Одлуком Ратног предсједништва Општине Српска Костајница, ова локација је одобрена за организовано одлагање отпада од стране КЈП "Комунално" из Костајнице и она у том погледу не представља дивљу депонију. Општина Костајница и КП „Комунално” је 2007. године из разлога побољшања прикупљања, односно, збрињавања отпада на локалном нивоу путем Рударског Института из Приједора урадило и План прилагођавања локалне депоније у складу са Закономима и Правилницима, до успостављања збрињавања отпада на регионалном принципу. На основу урађених и предложених мјера у Плану прилагођавања од стране Рударског Института из Приједора, КП „Комунално” је од стране Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС из Бања Луке, добило одобрење на период од пет (5) година, са могућности продужавања. Осим самог одобравања рада локалне депоније, уз помоћ Удружења „Уна - Сана” из Бихаћа и СДЦ (Швицарске агенције за развој), општина Костајница је извршила грађевинске и друге радове на локалној депонији. Извршено је ограђивање депоније, урађени су ободни канали, извршено је зацјевљивање повремениог водотока, измјештен је приступни пут, извршено је довођење електричне енергије на депонију. План прилагођавања је подијељен у три фазе, а задња фаза би требала да локалну депонију прилагоди до њеног затварања, односно, до преласка на регионални принцип збрињавања чврстог отпада. Из тог разлога на локалној депонији је потребно обезбједити надзор у виду физичког присуства људства од минимално три човјека - управник депоније, (евиденција, распоред и остало), руковаоца булдожером и једног помоћног радника. Поред људства, потребно је обезбједити и простор за рад - канцеларије, које могу бити изграђене и као привремени објекат - киоск са надстрешницом за машине и алат. Такође, потребно је урадити збијање постојећег депонованог отпада, прекривање отпада хумусом и на крају извршити хортикултурно уређење. Такође, неопходно је обезбједити и продужење дозволе за рад локалне

депоније од стране надлежног министарства (Министарство грађевинарства и екологије РС), док се не успостави регионални принцип збрињавања отпада.

Заштита околине: На подручју општине Костајница нису вршена званична и континуирана мјерења квалитета ваздуха и не постоји мониторинг квалитета ваздуха. Управљање простором на подручју општине Костајница је отежано. Проблеми просторног уређења резултат су неријешеног питања границе са Републиком Хрватском, непостојања одговарајуће просторно планске документације и бесправне градње. Градско зеленило на подручју општине Костајница чине: градски парк површине 1.224,00 m², који се налази у центру града и травнате површине уз тротоаре. Заступљеност уличних дрвореда је ниска. Улични дрворед је присутан само у једној улици, док остале улице немају дрвореде. Одржавање постојећег градског зеленила је задовољавајуће. Привредне гране, односно, индустријски капацитети, које су заступљене на подручју општине Костајница, су мањег загађивачког капацитета, што доприноси и мањој деградацији квалитета животне средине. Неповољно је то што је већина индустријских капацитета лоцирана у урбаном подручју општине Костајница. Значајнија истраживања стања животне средине и процјене њеног утицаја на здравље становника општине Костајница нису вршена. Генерално гледано, подручје општине Костајница је чиста и еколошки здрава средина. Међутим, има простора за унапређење и очување чисте и здраве околине (регулација отпадних и оборинских вода, селективно збрињавање отпада, регулација дивљих депонија,...), за изграђивање еколошке свијести грађана и успостављање система мониторинг животне средине. Када се овом дода унапређење пољопривреде, производња здраве хране и развој туризма, јасно је да унапређења у области заштите животне средине представљају веома важан стратешки изазов општини Костајница за наредни временски период.

Економска развијеност:

Већина сеоских газдинстава се бави пољопривредном производњом, (узгој житарице, поврћа, воћа, кестена), сточарством, (свињојство, говедарство и овчарство). Већином се ради о екстензивној производњи чиме се осигурава 90 % својих властитих потреба за прехраном, а дио газдинстава остварује и тржишне вишкове у производњи житарица, поврћа, воћа, свиња и стоке. Повезаност са

регионалним тржиштем и развијеном мљекарском и месном индустријом пружа им само дијелом сигурност и континуитет пласмана производа. Поред тога великом броју газдинства пољопривреда је била само допунска дјелатност.

Индустрија: Дрвна, текстилна и металопрерађивачка индустрија, као и услужне дјелатности (угоститељство, туризам,...), као и запослени у јавним предузећима чине већину запосленог радно способног становништва. Рат и постратна транзиција довели су предратну индустријску производњу на сса 50-60 % пријашње запослености, а тржиште за пољопривреду и сточарство постало је знатно смањено и врло нестабилно. Приватни сектор споро и мало улаже у производне дјелатности, а развој пољопривреде тражи и велике промјене у мјерама економске политике у укупном пољопривредном систему државе. Будући да општина Костајница има погодне природне ресурсе, а највећи број радно способног становништва има мале посједе који обезбјеђују пуко преживљавање, и ово је сегмент економије којем је посвећена највећа пажња у Стратешком развоју општине у наредном периоду.

Услужне дјелатности доживјеле су након 1995. године свој пуни просперитет. Приватна својина и отворено тржиште погодовали су развоју многобројних трговачких предузећа и радњи. Понуда увозних роба за широку потрошњу у Костајници данас се више не разликује од оне у другим земљама Европе. Исто би се могло рећи и за угоститељски сектор. Култура прехране и традиционално богата и квалитетна храна домаћег поријекла, од давнина су позната обиљежја овога краја. Уз већ споменуте природне и географске факторе понуде, овај се сектор може равноправно прикључити богатој туристичкој понуди. Остале занатске услуге, (фризери, обућари, аутосервисери, превозничке услуге и др. развијени су у довољној мјери да својим квантитетом и квалитетом задовоље локалне потребе становништва).

2.1.3 Површина и размјештај зона становања, индустријских зона и слободних површина и међуутицаји у случају пожара већих размјера

Подручје општине Костајница заузима површину од 85,12 km². Локални географски положај, надморска висина која износи од 110 - 400 mNV, блага клима, умјерено-континенталног типа, атмосферски талози равномјерно распоређени у току године, пружају значајне развојне

могућности. Територију општине Костајница чине плодне равнице уз водене токове и брдско брежуљкасти предјели и то: четвртина подручја уз ријеку Уну и остале водотоке чини плодна

равница, а остатак су брдовито-брежуљкасти предјели.

Слика: Авионски снимак општине Костајница

Улазни подаци о броју насељених мјеста, становника и домаћинстава на територији општине Костајница:

Табела:

Редни број	НАСЕЉЕНА МЈЕСТА	2013.година	
	Назив	Становника	Домаћинстава
1.	Костајница	4.953	1064
2.	Зовик	70	34
3.	Горња Слабиња	170	57
4.	Календери	100	48
5.	Гумњани	40	22
6.	Петриња	706	167
7.	Грдановац	240	76
8.	Мракодол	504	107
9.	Мраово Поље	60	31
10.	Тавија	890	220
11.	Побрђани	40	20
12.	Подошка	90	36
	УКУПНО	7863	1882

На подручју општине Костајница има укупно 4099 ha обрадивог, пољопривредног земљишта које у стопостотном приватном власништву, тј. у власништву индивидуалних пољопривредних произвођача. Већину земљишта чине обрадиве оранице које се налазе у долини ријеке Уне. Пољопривредни посједи су доста уситњени и

просјечна величина индивидуалног посједа износи 3,5 ha, што доприноси и екстензивном начину пољопривредне и сточарске производње. Структура укупне обрадиве површине - пољопривредног земљишта општине Костајница је дата у следећој табели.

Табела: Структура обрадивих пољопривредних површина

Врсте земљишта	Процентуално %	Површина (ha)
Оранице и баште	71,3	2922,59
Воћњаци	1,2	49,19
Ливаде	12,0	491,90
Пашњаци	15,5	635,32
Укупно	100	4099

Видљиво је да највећи дио територије општине заузима пољопривредно земљиште (48,16 % или 4099 ha), а остатак је шумско и непољопривредно земљиште (51,84 % или 4413 ha). Шумске површине заузимају сса 2830 ha или 33,25 %, а остатак од 1583 ha или 18,6 % чини непољопривредно земљиште. Наведене податке треба узети у обзир код планирања превентивних и репресивних мјера заштите од пожара.

Размјештај зона становања:

Према изводу из Урбанистичког плана општине Костајница, подручје града подјељено је у стамбене зоне у којима се дефинише густина становања, врста становања (индивидуално, колективно или мјешовито). Територија обухвата новог Урбанистичког плана је подјељена 70 блокова и 28 урбаних зона.

Анализа пописа из табела:

Становање на подручју ширег урбаног подручја Костајнице, може се окарактерисати као хетерогено како према својим морфолошким и типолошким карактеристикама, тако и према квалитету, те неуједначеној просторној дистрибуцији.

Планерским пописом су издвојене карактеристичне зоне веће хомогености за које су утврђени одређени општи квантитативни и квалитативни подаци, који су нарочито значајани у погледу анализе стамбене функције у оквиру посматраног подручја.

Подаци који су дати пописом, се односе на бруто грађевинске површине по блоковима, односно

зонама, број стамбених јединица, процијењени број домаћинства и становника, процентуални однос стамбених и пословних садржаја, те индексе и коефицијенте изграђености блокова (зона).

На подручју ширег урбаног подручја се могу јасно диференцирати принципи територијалног распореда стамбених површина.

Централну градску зону карактерише концентрисана стамбена изградња, углавном компактнoг индивидуалног типа становања са ријетко, мјестимично интерполираним објектима колективног типа становања. Становање се у овим зонама мијеша са пословним и централним функцијама.

У ширем градском подручју се примјећује дисперзна локација индивидуалног становања типа слободностојеће куће на већим грађевинским парцелама, које „напада” пољопривредне површине и изразито се линеарно концентрише око главних путних праваца, мјестимично у форми стамбено-пословних дјелатности.

Рејонизација терена:

Рејонизација терена према природним и створеним подобностима и ограничењима за градњу урађена је на основу анализе морфолошких, хидрографских, геолошких, инжењерскогеолошких и хидрогеолошких карактеристика терена.

Издвојени су слиједeћи основни рејони терена по подобности за изградњу:

- ✓ терени повољни за изградњу;
- ✓ терени условно повољни за изградњу;
- ✓ терени неповољни за изградњу.

Рејони повољних терена: за урбанизацију обухватили су стабилне, добро носиве терене, у којима је ниво подземне воде дубоко или ако је плитко, подземна вода нема значајног утицаја на геотехничка својства средина које учествују у грађи терена. Нагиби терена су махимално 20 %. На оваквим теренима градња је могућа без претходних захвата којима се побољшава квалитет тла као грађевинске средине, али уз обавезна истраживања (према важећим законским и подзаконским актима).

Рејони условно повољних терена: обухватили су терене са различитим ограничењима. То су:

- ✓ подручја са лабилним падинама и старим клизиштима, што значи да су у граничном стању равнотеже у природним условима;
- ✓ терени са израженом ријечном ерозијом, високим новоом подземне воде услјед чега

су, на површини терена, сталне баре или појачана влажност. У овај рејон уврштени су и терени који су подложни плавлeњу површинском водом;

- ✓ терени који су по својој инжењерскогеолошкој грађи, својствима средина и њиховом просторном положају предиспонирани за развој активних клизишта, али су прекривени густим високим растињем, па се такви процеси нису развили на површини. У категорију терена условно повољних за изградњу уврштени су терени са нагибима 20 - 25 % с тим да наглашавамо да су терени са нагибима већим од 20 % наповољни за стамбену изградњу, али су условно повољни, уопштено, за урбанизацију (спортски садржаји и сл.).

На условно повољним теренима потребни су претходни санациони радови, а мјере санације (врста и обим), могу се дефинисати на основу детаљних геотехничких истраживања с којима ће се дефинисати и геотехнички услови изградње објеката.

Рејони неповољних терена: за изградњу обухватили су подручја активних клизишта и сипара. Ако су овакви терени у непосредној близини локације будућих објеката, па процес клизања или материјал сипара може угрозити будуће објекте, обавезно се морају утврдити санационе мјере којима ће се спријечити даље напредовање процеса или другим мјерама елиминисати њихов утицај на објекте.

Потребно је напоменути да предочена рејонизација терена није подлога за пројектовање, (нема бројчаних показатеља потребних за пројектовање). Урађена је на основу резултата проспекције терена за потребе израде урбанистичког плана за општину Костајница и овог плана и резултат досадашњих истраживања која су нам била доступна. Све то није довољно за детаљно сагледавање инжењерскогеолошких карактеристика терена које су основ за овакву рејонизацију. Међутим, рејонизација представља добру подлогу за израду пројеката детаљних геотехничких истраживања, а то значи да се већ у овој фази могу предвидјети трошкови урбанизације појединих локалитета.

Основне карактеристике урбаног подручја града Костајница:

Сједиште општине град Костајница заузима скоро централни положај територије општине и представља економски, административни,

културни и здравствени центар општине. Општина Костајница заједно са градом има укупно 12 насељених мјеста, а на подручју општине нису образоване посебне мјесне заједнице већ се све рјешава на нивоу општине Костајница. Карактеристика града Костајница и сеоских насеља је да по типу градње припадају насељима са предоминантном градњом у центру. Индустијски објекти углавном су смјештени у граду у тзв. индустријској зони, као и уз магистрални пут Костајница - Нови Град.

Индустијски објекти су одвојени од стамбених зона са путним саобраћајницама, чиме представљају заштитне зоне за спречавање ширења евентуалног пожара. У самом граду, кроз који пролази магистрални пут, као и пут према граничном прелазу за Хрватску, формирана је мрежа градских саобраћајница са неразвијеним кружним везама, што потенцира проблем функционисања саобраћаја у центру града.

Сви значајни здравствени, административни, школски, трговачки, јавни објекти су смјештени у ужем урбаном простору града, изузев средњошколског центра а већи комплекси су посебно издвојени као што су: дом здравља, основна школа, средња школа. Зграда општине је смјештена у самом центру града, непосредно уз градску саобраћајницу, односно, магистрални пут, без приступног платоа и пјешачке зоне. У зграду општине се улази директно са коловоза што представља потенцијалну опасност у случају евакуације и спасавања запослених и гостију из зграде.

Стамбени објекти на ширем подручју града и општине су претежно приземни и спратности $P + 1$. У читавом граду је изграђено шест зграда за колективна становања веће спратности ($P + 5$), двије зграде спратности $Pg + 1 + Pk$ и три веће зграде за колективно становање спратности $P + 1$ као и двије зграде за колективно становање спратности $P + 1$, у Бубњарици, намјењене за породице погинулих и несталих из отаџбинског рата.

Наведени објекти су чврсте градње, изграђени од стандардних грађевинских материјала који су претежно од тврдог и негоривог материјала, док је дрво заступљено у кровним конструкцијама. Индивидуални стамбени објекти су већином изграђени као приземни Pg , спратни $Pg + 1$ и $Pg + 1 + Po$.

Уз индивидуалне стамбене објекте, на ужем и ширем подручју општине, изграђени су и привредни објекти који по својој намјени

представљају извор потенцијалних опасности од настанка и ширења пожара. У овим објектима су присутне различите опасне материје (пољопривредни производи, дрвени отпади, комунални отпад, металне струготине и друго).

Општински центар - град Костајница је примарни центар општине, центар I хијарархијског реда и као такав јачаће индустријску, занатску, здравствену, образовну, културну и управно-административну дјелатност. Најзначајније мјесто у наредном периоду мора заузимати даље инфраструктурно опремање града и општине, (водовод и канализација, ПТТ и електродистрибутивна мрежа, депонија смећа и опремање основне уличне мреже, уређење индустријске зоне и друго).

Поред тога, следећи корак у будућем периоду јесте јачање супраструктурне опремљености и то кроз формирање мреже функција централитета које морају задовољити свакодневне потребе становника града, као и дио повремених потреба становника општине, уз растерећење самог градског центра, почевши од саобраћаја до индустријских и пословних капацитета и другог.

На основу наведених података за подручје општине Костајница може се по основу заштите од пожара закључити следеће:

- ✓ према намјени површина повољна је околност што је високо учешће пољопривредних површина, саобраћајних и зелених површина, те индивидуалних стамбених објеката. Зоне рада су релативно мале и изоловане су у посебне зоне - индустријске зоне;
- ✓ према категорији објеката, високо је учешће некатегорисаних објеката и објеката са претежно запаљивим материјалом у конструкцији;
- ✓ повољна је околност што је мали број високих објеката, а доминирају приземни објекти и објекти спратности $P + 1$;
- ✓ према намјени, претежан број објеката чине стамбени објекти што је повољно али је неповољно што има доста помоћних објеката, што зависно од њиховог садржаја повећава степен пожарне угрожености;
- ✓ старосна структура станова је повољна, јер је већи број станова изграђена после 1995.године, чиме је повећан степен заштите од пожара;
- ✓ према коефицијенту изграђености стамбено-пословних објеката уочава се да постоје блокови са већим степеном пожарне угрожености (најужи дио града који је највише насељен и чији је степен

- изграђености највиши), нарочито у погледу ширења пожара;
- ✓ према намјени објеката у погледу окупљања и боравка већег броја лица, релативно је мало објеката са 100 и више лица (Дом здравља, основна и средња школа, САНА ЛИНЕА д.о.о, Кајак д.о.о, СТАНИЋ ТЕКСТИЛ д.о.о, ПРОТХЕРМ д.о.о, ФОРЕСТА д.о.о.);
 - ✓ просјечна пожарна оптерећења зависе углавном од намјене објеката и према томе могу се сврстати у ниска пожарна оптерећења која износе мах. до 1 MJ/m²;
 - ✓ ширење пожара се може спријечити у скоро свим дијеловима града, на градским улицама и зеленим површинама које представљају заштитне зоне и препреке (2 и 3 реда), за ширење пожара.
 - ✓ Велики блоковски пожари су могући али ријетко, изузев у ратним условима. Највећа могућност за настанак блоковских и великих пожара се може очекивати на шумским и пољопривредним површинама;
 - ✓ у ужем градском подручју и појединим насељима, дуж градских саобраћајница изведена је градска хидрантска улична мрежа тј. постоје исправни улични хидранти;
 - ✓ добровољно ватрогасно друштво и јединица су лоцирани у најужем подручју града, па може брзо дјеловати у свим дјеловима града и шире, иако је сама локација ватрогасног дома доста скучена, градске саобраћајнице су уске а сам ватрогасни дом и гаража су у доста лошем стању.

Шумско подручје:

На подручју општине Костајница укупна површина под шумама износи цца 4284 ha, што чини цца 50,32 %, од укупне површине општине, а припадају:

✚ друштвени сектор....2972,14 ha.....69,38 %;

✚ приватни сектор.....1.311,49 ha.....62 %.

Газдовање шумама врши јавно предузеће шумарства ЈПШ „Шуме Српске”, Шумско газдинство Приједор, путем своје Шумске управе Костајница, која је задужена за стручно газдовање шумама на подручју општине Костајница. Према еколошкој и вегетацијској рејонизацији и типолошкој класификацији шума ово подручје спада у област унутрашњих Динарида и западно - балканском типу вертикалног рашчлањења вегетације. С обзиром на геолошку подлогу, различите климатске, антропогене и друге утицаје, на овом подручју су заступљене шуме букве као доминантне, док се јављају и шуме храста китњака, шуме храста китњака са буквом и цером, шуме букве и јеле и шуме бијелог и црног бора у сукцесији ка шумама букве и јеле са смрчком, док на нижим поплавним земљиштима, поред потока и и ријека, расту шуме врбе и јохе. Као посебност подручја општине Костајница издвајамо већи комплекс шума питомог кестена. Брдску зону до око 750 mNV обухвата појас букових и храстових шума. Распрострањеност шума храста китњака је у директној вези са распрострањеношћу кисело силикатних супстрата. Зависно од орографско - едафских и других услова, медитеранског утицаја и слично, ове шуме чине заједнице са буквом и обичним грабом или са термофилним врстама медуница, глухача и црног граба. Због антропогеног утицаја, поготово у близини већих насељених мјеста, дошло је до деградације и девастирања букових и храстових шума, нарочито изданачних.

На подручју општине Костајница, на шумским површинама којим газдује ШУ Костајница, присутне су следеће категорије шума и необраслог шумског земљишта:

ШУ Костајница	
Категорије шума и необраслог шумског земљишта	Површина - ha
Високе шуме са природном обновом	2.262,05
Шумске културе	74,77
Изданачке шуме	480,64
Површине подесне за пошумљавање и газдовање	11,96
Површине неподесне за пошумљавање и газдовање	3,85
УКУПНО:	2.833,27

На основу добијених података за шумско подручје којим газдује ШУ Костајница спроводе

се неопходне превентивне мјере заштите од пожара и то:

- ✚ израђен је Оперативни план гашења шумских пожара;
- ✚ за приватне шуме на подручју општине није урађена шумско привредна основа;
- ✚ организовано је осматрање шума у ризичним периодима године путем изграђених осматрачница и формирања тимова за осматрање;
- ✚ постоје организоване патроле и уходан систем веза за дојаву пожара;
- ✚ у шумама постоје организована стална радилишта;
- ✚ у шумама постоје изворишта воде на које се рачуна као на резервне изворе снабдјевања противпожарном водом, а којима су изграђени прилази и извори су каптирани;
- ✚ у шумама постоје изграђени противпожарни просједи;
- ✚ из шума се редовно уклања сухо грање и отпад;
- ✚ у шумама и на прилазима шумама се редовно постављају знакови забране и упозорења на опасност од пожара;
- ✚ стално се шири мрежа шумских путева и исти се редовно одржавају, а кретање по шумама није регулисано;
- ✚ врши се докупљивање и занављање опреме за гашење шумских пожара, али које још увјек нема довољно.

У циљу спровођења превентивних мјера заштите од пожара и ефикасног гашења пожара, евакуације и спашавања потребно је спроводити и следеће организационе мјере заштите од пожара:

- ✚ Организовати Главни штаб за заштиту од пожара;
- ✚ Организовати оперативне групе за гашење пожара, евакуацију и спашавање људи;
- ✚ Организовати противпожарне штабове група по шумским рејонима, исти се морају сваке године допуњавати и ажурирати;
- ✚ Доношење годишњег Плана и програма заштите од пожара и отклањања евентуалних недостатака, те најмање једанпут годишње вршити анализу стања и спровођења мјера заштите од пожара;
- ✚ За вријеме повећане опасности од настанка пожара, (временски период 30.04 - 30.09.) према смјерницама Главног штаба организовати осматрање са осматрачница;
- ✚ Организовање мобилних патрола за вријеме повећане опасности за настанак

пожара, према смјерницама Главног штаба за заштиту од пожара;

- ✚ Успоставити контакт и координацију са јединицама Цивилне заштите у мјесним заједницама и за исте обезбједити неопходну опрему за гашење шумских пожара.

Оперативне противпожарне групе које се организују по шумским рејонима имају следеће обавезе и задатке:

- Спровођење превентивних мјера заштите објеката, радилишта и шумских подручја;
- Гашење почетних пожара, евакуација и спашавање угрожених лица;
- Обезбјеђивање простора до доласка других учесника акције гашења пожара.

За правовремено обавјештавање и дојављивање, потребно је обезбједити бројеве телефона који ће се користити у случају потребе и исте доставити на следећа мјеста, те одговарајућим лицима, (осматрачнице, чланови Главног штаба, командири оперативних група и штабова по рејонима, радилишта и шумски објекти, дежурне патроле, ...).

Потребно је обезбједити следеће бројеве телефона: директор, управници шумске управе, шефови радилишта, МУП - ЦЈБ, ватрогасне јединице, Цивилна заштита, Мјесне заједнице, хитна помоћ и др.

Организација откривања шумских пожара

Откривање и начин дојаве пожара: Један од основних услова ефикасног система за гашење пожара је организовање брзог откривања и дојаве о избијању пожара. Откривање и уочавање пожара у Шумској управи се обезбјеђује помоћу:

- ✚ фиксних осматрачница изведених на доминантним котама и врховима;
- ✚ покретних патрола;
- ✚ појавом шумских чувара, становништва и др.

У случају пожара осматрач је дужан да:

- ✚ уочи почетни пожар, појаву дима и одређује положај пожара - азимут (бусола);
- ✚ активира преносну УКТ станицу или мобилним телефоном врши дојаву пожара с тачном локацијом у центар везе, Главни штаб, Ватрогасну јединицу, Цивилну заштиту и др.

Основни услови које морају испуњавати осматрачнице су:

- ✚ објекти морају бити монтажни;
- ✚ у основи требају имати димензије 3,00 x 4,00 m;
- ✚ морају имати изведену громобранску инсталацију.

На осматрачницама је потребно обезбједити неопходну приручну опрему за гашење шумских пожара и то: грабље, шумске метле, крамп, сјекира напртњаче, моторна пила и друго. Осим саме опреме на осматрачници потребно је обезбједити: валидну топографску карту шумског комплекса који осматрачница покрива (М1 : 25 000 или 1 : 50 000), бусолу или компас, преносну УКТ станица или мобилни телефон, личну опрему осматрача, анемометар за одређивање брзине и смјера вјетра, двоглед, курсиметар за приближно одређивање на картама. Опрема мобилних патрола се састоји од: теренског возила, УКТ станице, приручне опреме патроле за гашење шумских пожара (шумске метле, напртњаче, косир, крамп, лопата и др.). Распоред, број и смјер осматрачница, се одређује према површини и облику земљишта и дефинисан је у Плану заштите шума од пожара шумског газдинства.

Осматрачнице морају имати и основни приручни алат који се састоји од следећег:

- најмање једна моторна пила;
- најмање једна напртњача с водом;
- најмање једна метла за гашење пожара;
- један косијер и сјекира;
- једна лопата, грабље и крамп;
- резервоар с водом запремине мин 50 литара.

Организација осматрања: Осматрач ће на посебном обрасцу, за вријеме свог осматрања, свакодневно достављати Шумској управи и Метереолошкој станици, релевантне податке као што су: температура зрака, релативна влажност, брзина и смјер вјетра и друго. У случају пожара, осматрач је дужан да уочи почетни пожар, појаву дима, одређује тачан положај и локацију пожара одређивањем азимута (бусолом), активира преносну УКТ станицу или мобилним телефоном врши дојаву пожара с тачном локацијом у центар везе - сједиште, предузећа или Главни штаб, а одатле се врши обавјештавање Ватрогасне јединице, Цивилне заштите и др. Ватрогасна јединица након добијања два тачна азимута пожара на топографској карти, одређује тачну локацију мјеста настанка пожара и организује најбржу и најефикаснију акцију гашења и сузбијања шумског пожара.

Локације фиксних осматрачница:

На територији Шумске управе Костајница изграђене су осматрачнице на следећим локацијама:

- ✚ Горња Слабиња (двје осматрачнице);
- ✚ Календери;
- ✚ Гумњани;
- ✚ Мракодол (двје осматрачнице);
- ✚ Мраво поље;
- ✚ Побрђани;
- ✚ Петриња,
- ✚ Доња Слабиња;
- ✚ Грдановац;
- ✚ ШУ Костајница.

Изграђено је и организовано укупно 13 осматрачница за осматрање шумских површина у љетном периоду, а њихове локације су дате на карти у прилогу. Горе наведене и друге недостатке у шумама треба додатно обрадити и планирати њихово отклањање кроз израду Плана заштите од пожара, или његову Ревизију, израду Програма мјера заштите шума од пожара и Оперативног плана гашења шумских пожара, и то свеобухватно за све шуме у општини (приватне и друштвене), кроз координирану акцију организација и органа који управљају шумама. Превентивне мјере заштите од пожара у шумама, требају се обрадити и регулисати у посебној Одлуци о заштити од пожара на територији општине Костајница, као и у Плану заштите од пожара шума. На нивоу Шумског газдинства формиран је штаб за гашење пожара као и комисија за процјену штете од пожара. У самој Шумској управи Костајница формирана је ватрогасна екипа у саставу:

1. Бјелић Драгомир, дипл.инж.шум,
2. Станковић Раде, лугар,
3. Ивковић Мирослав, лугар,
4. Смиљанић Здравко, шум.техничар,
5. Кантар Остоја, шум.техничар,
6. Пилиповић Саван, шум.техничар,
7. Бундало Младен, шум.техничар.

Ватрогасна екипа прва дјелује у моменту дојаве пожара, а по потреби се ангажују и остали запослени у шумској управи и шумском газдинству, добровољна ватрогасна јединица Костајница, а по потреби се ангажује и локално становништво.

Пољопривредна подручја:

Пожарна угроженост у пољопривредним подручјима односи се прије свега на житарице и осталу љетину у сушним периодима за вријеме зрења и жетве. Пољопривредне површине заузимају **48,16 % или 4099 ha** укупне површине

општине Костајница, од чега највише има ораница и башта 2922,5 ha и 635 ha, те је стога значајно заштитити ово национално благо од пожара.

Пољопривредна подручја су разбацана по насељима и селима општине, а углавном су то мања пољопривредна имања сеоског типа, оријентисана на искључиву производњу за домаће потребе. Оранице и баште заузимају око 71,3 % или 2922,5 ha пољопривредног земљишта. На тим површинама се могу очекивати и највеће пожарне опасности с обзиром на производњу житарица и сијена. Пожарне опасности су евидентне и у господарским зградама које служе за ускладиштење и чување житарица, сијена и друге сточне хране.

Узроци пожара на пољопривредним површинама, сеоским и друштвеним газдинствима су различити, а опасности су велике обзиром на малу ватроотпорност објеката и велике могућности ширења пожара на отвореном простору. Најчешћи узрочник пожара је човјек и његова непажња приликом обављања различитих пољопривредних радова.

Како је гашење пожара на пољопривредним површинама, друштвеним и сеоским газдинствима повезано са низом тешкоћа, а често на располагању нема довољно воде и других средстава за гашење, то се мора посветити посебна пажња превентивним мјерама заштите, а нарочито стварању противпожарних препрека тј. преоравању земљишта и раздвајању великих комплекса у мање пожарне секторе.

Превентивне мјере заштите од пожара на пољопривредним објектима и имањима:

- у вријеме сушног периода тј. у вријеме зрења и жетве житарица потребно је на већим пољопривредним имањима и комплексима организовати дежурство у циљу осматрања и дојаве пожара, те обезбједити противпожарне препреке преоравањем дијела земљишта и обезбјеђењем других средстава за гашење пожара;
- на улазним путевима који воде кроз већа пољопривредна имања засијана високим културама, потребно је поставити натписе упозорења о забрани ложења отворене ватре и пушења;
- већа складишта сточне хране треба обезбједити са потребним количинама воде тј. вањском и унутрашњом хидрантском мрежом, а уколико нема хидрантске мреже обезбједити цистерне, резервоаре, бунари или друге изворе пожарне воде;
- стамбене просторије зграда одвајају се од других просторија преградом

противпожарним зидом минималне ватроотпорности 90 min, уколико су те друге просторије повезане са стајом или штагљом;

- између стамбених објеката, штагља и стаја треба бити противпожарни зид минималне ватроотпорности 90 min;
- конструкциони елементи штагља не смију пролазити кроз наслаге сијена;
- сјеници морају бити добро контролисани;
- у штагљу и стаји је строго забрањено пушење, као и приступ с отвореним пламеном;
- возила и стројеви опремљени моторима с унутрашњим сагорјевањем не смију се држати у сјеницима и стајама;
- у стајама гдје се држи већи број стоке треба извести механички вез којим ће бити могуће ослободити сву везану стоку истовремено у случају пожара;
- уколико се сточна храна и простирка у стаје довози трактором, на издувној цијеви мора бити уграђен хватач варница - искри;
- изнад складишта сточне хране не смију пролазити електрични водови, а исти морају бити удаљени најмање 15 m од ванских габарита складишног објекта;
- инкубатори и апарати за храњење перади морају бити удаљени најмање 1 m од горивих материја и не смију се постављати у таванске просторије, стаје, сјенике и др.;
- у стовариштима сточне хране треба вршити мјерење температуре у дубини наслага те према потреби предузимати одговарајуће мјере ради спречавања самозапаљења;
- стогове и пластове сјена и сламе постављати на мјестима која су удаљена од стамбених и господарских објеката, јавних путева, водова високог напона и шумских комплекса;
- ускладиштене гомиле не би требале бити дуже од 20 m, ширине до 8 m и висине до 6 m;
- међусобна удаљеност гомила треба да износи најмање 10 m, а простор између њих мора бити тако остављен да га је могуће преорати;
- строго је забрањено је пушење и ложење ватре у близини стогова сијена и сламе.

У циљу заштите усјева од пожара спроводе се следеће превентивне мјере заштите од пожара и то:

- забрањено је ложење отворене ватре у близини усјева у вријеме њиховог сазревања;
- забрањено је слагање сијена или пожњевених стрних усјева у близини шума, саобраћајница, зграда у којима се ложи ватра и сличних објеката који могу изазвати паљење усјева;

- забрањено је постављање вршаја у близини шума, саобраћајница, творница, електричних водова, објеката у којима се ложи ватра и сличних објеката који могу изазвати пожар на вршају;
- спаљивање корова и сувог растиња у рано прољеће и касну јесен је строго забрањено и то је најчешћи узрок пожара.

Горе наведене мјере заштите од пожара на пољопривредним површинама и имањима морају се регулисати Одлуком о заштити од пожара на територији општине Костајница.

2.1.4 Водоопскрбни потенцијал и систем водоснабјевања:

Подручје општине Костајница богато је водотоцима и подземним извориштима воде. Снабјевање водом како за животне потребе становништва, тако и за гашење евентуалних пожара за подручје града и дио ван града врши се путем градског водовода. Основна изворишта за водоснабјевање града Костајница је извориште „Мраово поље” капацитета сса 30 - 35 l/s, као и каптажни објекти Бубњарице и Ташли бунар. Вода из изворишта „Мраово поље” се дистрибуира дистрибутивним цјевоводом до самог града и из њега се врши водоснабјевање града и околних насеља. Дистрибутивни цјевовод који је доведен до града има промјер \varnothing 315 mm, изведен је од ПЕХД цијеви и даље се редукује на потребне промјере \varnothing 150, \varnothing 110 mm и друге пречнике у зависности од предвиђене потрошње. У циљу противпожарне заштите и сигурне и ефикасне опскрбе пожарном водом ватрогасних возила на територији општине Костајница је изграђена градска уличн хидрантска мрежа. У граду и појединим насељеним мјестима, у којима је изграђена градска водоводну мрежу, инсталирани су надземни и подземни хидранти промјера \varnothing 80 mm. На територији општине Костајница изведено је до сада сса 55 надземних и подземних хидраната, који су лоцирани на коловозу или тротоарима улица и мрежа градске хидрантске мреже се стално проширује. данас се углавном уграђују надземни хидранти, дуж градских улица, а међусобно растојање је дефинисано пројектом градске хидрантске мреже и износи цца 150 - 200 m. На дистрибутивној водоводној мрежи уграђен је већи број уличних затварача (засуна и вентила), преко којих се пожарна вода може усмјерити вода у пожаром угрожене зоне.

Поред градске водоводне мреже на подручју општине, постоје бројни водени потенцијали који се могу користити у сврху гашења пожара.

Највећи водени потенцијал чине:

- ❖ ријека Уна;
- ❖ њена притока рјека Стригова;
- ❖ мањи водотоци: Тавија, Мачковац, Вучијак, Бубњарица

Како је подручје општине богато текућим водама али и значајним изворима подземних вода, може се констатовати да на подручју општине Костајница постоје знатне резерве пожарне воде. Обзиром да корито ријеке Уне представља и природну границу општинског подручја а протеже се кроз насељена мјеста: Грдановац, Мракодол, сам град Костајница и Петриња, за евентуално гашење пожара, може се користити вода из саме ријеке Уне. На локацији званој Пландиште, на ријеци Уни код предузећа КАЈАК д.о.о, с магистралног пута Костајница - Нови Град се одваја асфалтирани прилазни пут до водозахвата.

Наведени водозахват се може користити као алтернативни извор водоснабјевања пожарном водом, уз обезбјеђење усисног цријева с корпом и усисне пумпе. Такође, конзервирани стари извори Бубњарица и Ташли бунар се у случају потребе могу веома брзо укључити и систем водоснабјевања што гарантује добру снабдјевеност пожарном водом.

Из наведеног се уочава да се потребне количине воде за гашење пожара могу обезбједити из дистрибутивне градске водоводне мреже, из властитих система водоснабјевања које посједују многи субјекти, као и из нетипичних изворишта воде и акумулација (ријеке, језера, баре, канали, базени, резервоари и друго).

Према важећим планским документима развој водопривреде, базира се на двије основне групе питања, а то су снабјевање насеља водом и заштита површинских токова. Снабјевање насеља водом за плански период до 2020.године планирано је да се може задовољити из локалних изворишта водоснабјевања. За потребе могућих неочекиваних развојних промјена предлаже се формирање мањих акумулација из којих би се могла задовољити потреба за питком водом. Уз питања водоснабјевања, посебну пажњу треба посветити заштити вода, а у том циљу као рјешење предлаже се изградња канализационих система и уређаја за пречишћавање вода.

На основу горе изложеног стања водоснабјевања може се констатовати, да се за противпожарне потребе могу обезбједити потребне количине воде у градском подручју,

преко постојећег система водоснабјевања и градске водоводне мреже путем уличних хидраната, а да се снабђевање сеоских насељених мјеста, предвиђа путем властитих система водоснабјевања, као и из сталних ријека и водотока.

2.1.5. Стања електроенергетских постројења, дистрибутивних мрежа и инсталација

Стари Урбанистички план општине Костајница из 1984. године је већ доста застарио, јер је дошло до значајних одступања од прогнозираних параметара у потрошњи електричне енергије. До одступања је дошло из следећих разлога:

- ✚ драстичан пораста броја домаћинстава и пораста потрошње у категорији домаћинстава;
- ✚ нерационална потрошња електричне енергије;
- ✚ пад потрошње електричне енергије у категорији индустрије;
- ✚ пораст потрошње у категорији осталих потрошача.

Само електроенергетско напајање територије општине Костајница је изведено преко два 20 KW

надземна далековод, (DV20KW) и то из два правца: један из правца Новог Града, а други из правца Козарске Дубице. У наредном периоду се предвиђе довођење 110 kV надземног далековода, након чега би се укинуо 20 KV далековод према Козарској Дубици. На подручју општине Костајница лоциран је мањи број значајних електроенергетских објеката. Исти су назначени на приложеним ситуационим картама општине и града, једнополним шемама DV-а и TS- а града и сеоског подручја. Стање електромереже је задовољавајуће, али се и поправља континуираном реконструкцијом. Сва домаћинства имају прикључак на електромережу. Укупна инсталисана снага износи преко 7 MW, а дужина електро мреже ниског напона је преко 200 km, док је дужина мреже средњег напона око 80 km. У систему је укључено 35 трафостаница.

Најважнији електро објекти и постројења су:

- ✚ Далековод DV20KW Нови Град - Костајница,
- ✚ Далековод DV20KW Нови Град - Козарска Дубица,
- ✚ 31 ком ЖСТС,
- ✚ 1 ком МБТС,
- ✚ 1 ком ТС,
- ✚ 1 ком РТС,
- ✚ 2 ком БТС.

Табеларни преглед трафо станица на подручју општине Костајница:

Редни број	Локација и тип трафо станице	Редни број	Локација и тип трафо станице
1.	АСТС Грдановац 2	19.	ЖСТС Мачковац
2.	ЖСТС Грдановац	20.	ЖСТС 2.мај
3.	ЖСТС Пилана Грдановац	21.	ЖСТС Град 3
4.	ЖСТС Репетитор Костајница	22.	ЖСТС Петриња 3
5.	АСТС Пилана Босна	23.	ЖСТС Петриња 1
6.	ЖСТС Бришеви	24.	ЖСТС Петриња 2
7.	ЖСТС Мракодол	25.	ЖСТС Тавија 2
8.	ЖСТС Мракодол	26.	ЖСТС Водовод
9.	РТС Град 2	27.	ЖСТС Тавија
10.	ЖСТС Ужица	28.	ЖСТС Тавија 4
11.	ТС Зечево брдо 2	29.	ЖСТС Тавија 3
12.	ЖСТС Бубњарица	30.	ЖСТС Репетитор Алагинци
13.	МБТС Школа	31.	ЖСТС Горња Слабиња
14.	МБТС Нова Пошта	32.	ЖСТС Подошка
15.	РТС ТПС	33.	ЖСТС Календери
16.	ТС Град 1	34.	ЖСТС Мраово Поље
17.	БТС Сана Костајница	35.	ЖСТС Гумњани
18.	ЖСТС Зечево брдо	36.	ЖСТС Побрђани

Наведене Трафо станице се напајају са надземног далековода из Новог Града, а са надземног

далековода из правца Козарске Дубице се напаја ЖСТС Побрђани.

Уочљиво је да је електродистрибутивна мрежа на подручју општине Костајница сачињена, углавном од следећих типова високо напонске мреже:

- ⚡ стубна трафо станица на дрвеном стубу,
- ⚡ стубна трафо станица на бетонском стубу,
- ⚡ жељезно - решеткаста трафостаница,
- ⚡ СТС,
- ⚡ БТС,
- ⚡ МБТС,
- ⚡ трансформаторска станица зидана у објекту.

Већина трафо станица је стара и монтиране су на стубове, (бетонски, решеткасти челични стубови) и исте је потребно замјенити новим дистрибутивним трафо станицама типа МБТС 20/04 KV 630 kVA. Посебно истичемо, да су на сеоским подручјима, углавном, уграђене трафостанице на решеткастим носачима ЖТС 10/0,4 kV, снаге до 250 KVA. Ради заштите од кратког споја на примарној страни трафоа су уграђени V.N. осигурачи, док су на секундарној страни уграђени N.N. прекидачи са заштитом од преоптерећења и кратког споја. Трафои се на V-N страни од кратког споја штите VN осигурачима док су на N.N. страни уграђени N.N. прекидачи са заштитом од преоптерећења и кратког споја. Такође, дистрибутивни надземни водови су у доста лошем стању чему доприноси и велика разуђеност општине. Посљедица тога је лоше снабдевање и већи губици приликом преноса електричне енергије. У вези са снабдевањем општине електричном енергијом Општина Костајница је донијела 2013. године и посебан закључак који је упутила надлежном електродистрибутивном предузећу-ЕЛЕКТРОКРАЈИНА а.д. Бања Лука.

Закључак укратко гласи: Електро-снабдијевање општине Костајнице у техничком и у економско-организационом смислу представља кључни фактор, који лимитира развој у будућности ове општине. Због тога се инсистира на изградњи 110 kW система, (далековод и трафостаница) као оптималног техничког и економског рјешења за напајање општине насеља из општина Козарска Дубица, (нпр. за насеља Бачвани, Слабињу, Читлук, Стригову, Криву ријеку, све до Кнежице) и Нови Град (нпр. Добрљин, дијелом Водичево, односно, насеља Куљани, Прусци, Думбрава). Такође се тражи модернизација и изградња потребних 20 kW далековада за споменута насеља, а да се надлежна тијела РС и Електродистрибуције упознају о потреби да се ова насеља снабдијевају са електричном енергијом из Костајнице, као оптималним рјешењем. Такође се тражи покретање модернизација нисконапонске мреже, посебно на сеоским подручјима, као и да

се у техничком смислу изгради и организациона служба електродистрибуције у Костајници, која би могла успјешно пратити развој, изградњу и одржавање наведеног система.

Начин искључивања струје у случају пожара или других несрећа:

Далеководи, DV 20 kW Нови Град - Костајница и DV 20 kW Нови Град - Козарска Дубица, преко којих се напаја електричном енергијом подручје општине Костајница, могу искључити само овлашћена лица „ЕЛЕКТРОКРАЈИНА” АД Бања Лука, „Електродистрибуција” Нови Град, пословна јединица Костајница. Искључењем далековада би цијело подручје општине Костајница остало без напона. Искључење је могуће на свим трафо станицама, без обзира на врсту и тип, парцијално искључење је могуће преко расклопне трафо станице **РТС Град 2**.

Дежурна служба „ЕЛЕКТРОКРАЈИНА” АД Бања Лука, „Електродистрибуција” Нови Град, пословна јединица Костајница располаже телефонским везама и то:

⚡ телефон: 052/663-150.

Поред телефонских веза дежурна служба „ЕЛЕКТРОКРАЈИНА” АД Бања Лука, „Електродистрибуција” Нови Град, пословна јединица Костајница и са радио везама.

Посаде преко радио везе се може укључити у систем радио веза „ЕЛЕКТРОКРАЈИНА” АД Бања Лука, „Електродистрибуција” Нови Град, у Новом Граду.

Служба за одржавање електроенергетских објеката на подручју „ЕЛЕКТРОКРАЈИНА” АД Бања Лука, „Електродистрибуција” Нови Град, пословна јединица Костајница, располаже довољним бројем возила опремљених покретним радио станицама, специјалних возила за брзу и успјешну интервенцију.

Помоћу овако опремљених радних група за интервенцију, могу се са терена или из центра дириговати искључења напона из електроенергетских објеката, у случају потреба, као што су пожар, земљотрес, поплаве и сл.

Неки важнији телефони:

- ✓ дежурни у диспечерском центру у Новом Граду.....052/ 751 048
- ✓ Пословна јединица Костајниц.....052/663-150.

Одржавање електроенергетских објеката и овлашћења за искључења истих:

На подручју општине и града Костајница изграђено је 36 разних трафо станица, преко којих се напајају електричном енергијом домаћинства, установе и индустријски објекти. У свакој трафостаници се може извршити искључење према потреби, тако да мрежа ниског напона остане у безнапонском стању, посебно за свако трансформаторско подручје. Ова искључења морају бити оправдана и само у датом моменту, пошто има трафостаница које поред малих потрошача напајају и велике потрошаче - индустријске објекте и неке важније установе, као што су: пошта, скупштина општине, дом здравља, станица полиције, трговачки објекти и сл. Трафо станице у чврстим зиданим, или бетонским објектима, посједују апарате за почетно гашење пожара, (МБТС, СТС).

ИСКЉУЧЕЊА МОЖЕ ВРШИТИ ДЕЖУРНА СЛУЖБА НА ЗАХТЈЕВ НАДЛЕЖНИХ

На подручју општине Костајница, постоји мањи број индустријских трафо станица 10/0,4 kW. У тим трафо станицама је могуће дотични индустријски објекат одвојити од мрежног напона у датом моменту, а што врши само стручно - овлашћено лице.

У случају потребе ангажовања екипа за интервенцију из дежурне службе, „ЕЛЕКТРОКРАЈИНА” АД Бања Лука, „Електродистрибуција” Нови Град, пословна јединица Костајница, предвиђено је вријеме стицања на циљ:

- ✓ на подручју града и уже околинеска 30 минута;
- ✓ до објеката ван градаска 60 минута.

У случају потребе ангажовања екипа за интервенцију из дежурне службе, ПЈ Костајница предвиђено је вријеме стицања на циљ:

- ✓ на подручју града и уже околинеска 10 минута;
- ✓ до објеката ван градаска 30 минута.

Организација дежурства:

У Новом Граду је организован диспечерски центар и у њему се врши нон стоп дежурство читава 24 часа, а повезан је телефонским и радио

везама са диспечерским центром „ЕЛЕКТРОКРАЈИНА” АД Бања Лука. Остале трафо станице су без посаде.

У пословној згради „ЕЛЕКТРОКРАЈИНА” АД Бања Лука, „Електродистрибуција” Нови Град, пословна јединица Костајница није лоцирана је диспечерска служба док су дежурни електричари читава 24 часа на пасивном дежурству.

Превентивне мјере заштите од пожара:

- стручна лица (прије свега електричари), морају бити адекватно обучени да у датом моменту могу вршити потребне манипулације на расклопном постројењу;
- при вршењу радњи на високонапонским или ниско напонским електроенергетским објектима обавезна је употреба личних заштитних средстава у циљу безбједног и здравог рада;
- начин повезивања трафостаница и високонапонских водова је приказан на једнополним шемама;
- једнополне шеме напајања и развода електричне енергије општине, морају се најмање једном годишње ажурирати, а према потреби и чешће. Ажуриране шеме се морају налазити у пословној згради ЕЛЕКТРО Костајница;
- кључеви индустријских објеката треба да се налазе у портирници;
- забрањено је масовно загријавање стамбених јединица са термоакумулационим пећима, ако то пројектима електричних инсталација није предвиђено. Неконтролисано укључивање ТА пећи доводи до струјног преоптерећења и гријања водова, а често доводи до пожара;
- препоручује се редовни годишњи преглед и испитивање релејне заштите на излазима за далековода и чворним трафостаницама;
- најмање једном годишње треба вршити преглед трасе далековода и посјећи нарасло дрвеће или скресати гране како би се одржало минимално сигурносно одстојање;
- препоручује се вршење прегледа и испитивање диференцијалне заштите, бухолз релеа и контактних термометара на трафоима свих трафостаница Костајница, најмање једном годишње, те преглед и испитивање одводника пренапона на свим долазним и одлазним

зрчним далеководима 20 kW чворних трафостаница Костајница.

Енергетски медији:

Урбано подручје општине Костајница нема изграђених инфраструктурних објеката за снабдевање потрошача енергијом за загријавање просторија у периоду ниских температура.

Дио пословних, пословно стамбених и јавних објеката посједује властите котловнице, којима обезбјеђују топлотну енергију. Они као гориво користе: мазут (САНА ЛИНЕА д.о.о.), ТНГ - гас (ПРОТХЕРМ д.о.о.), дрвни отпад, пиљевина, огревно дрво (ЈОШНЕ д.о.о, ФОРЕСТА д.о.о....). Већина индивидуалних стамбених објеката и дио пословно стамбених објеката се загријава помоћу класичних пећи на чврсто гориво, (огревно дрво, пелет, брикет,...) и електричних гријалица и котлова.

У појединим производним објектима се користи компримирани ваздух који се обезбјеђује у властитим компресорским станицама, а стабилност снабдевања и потребан радни притисак се одржава помоћу резервоара за компримирани ваздух. Максималан радни притисак у инсталацијама компримираниг ваздуха се, углавном, креће од 6 - 8 бара.

У графичком прилогу дата је карта гасне мреже са положајима рејонско - редукционих станица трасом гасовода и интервентним вентилима на подручју општине Костајница.

2.1.6 Стање система веза и сигнално - дојавних система:

Посебан технолошки напредак је остварен у Телекому РС, односно, Мтел-у, што се одразило на развој ПТТ веза у самој општини Костајница. Изграђена је посебна област у телефонском саобраћају - мобилна телефонија, која је унијела низ погодности у кориштењу телекомуникација. Иначе, телефонски саобраћај се одвија путем фиксних и мобилних телефонских мрежа са више телефонских оператера (Мтел, БХ Нет, ХТ ЕРОНЕТ и други). Напредак се огледа у изградњи низа нових дигиталних, телефонских централа, како у самом граду, тако и у свим селима. Уведени су нови кориснички сервиси који раније нису постојали, а најзначајнији је Интернет, са огромним могућностима. Развој насеља у граду и приградским насељима се прати изградњом нових мрежа намјењених фиксној телефонији, као и изградњом и ширењем мреже базних станица мобилне телефоније што омогућава максималну покривеност општине телефонским сигналом, а што омогућава и брзу дојаву пожара и потребу за

ватрогасном или неком другом интервенцијом (саобраћајна несрећа, хемијски или технолошки акцидент, поплава,...).

Данас, више није могуће сагледати све технолошке новине које ће се појавити у блиској будућности, а посебно у дужем временском периоду, а које ће бити на располагању грађанима општине, а све у складу са брзим технолошким развојем у области телекомуникација.

Начин обавјештавања и поступци у случају пожара:

Брзина и ефикасност дјеловања ватрогасних јединица и јединица цивилне заштите на гашењу пожара и спасавању људи и материјалних добара, у првом реду зависи од благовременог обавјештавања тј. дојаве пожара, односно од система веза и дојавних система. За ове сврхе, у садашњој ситуацији, на територији општине Костајница може се рачунати на телефонске везе, (фиксна и мобилна телефонија свих оператера), радио везе, средства за јавно узбуњивање и сигнализацију пожара. Телефонске, односно, ПТТ везе покривају цјелокупно подручје општине а у сталној је експанзији мобилна телефонија, тако да ове везе представљају најзначајнији систем веза на подручју општине, а самим тим имају и изузетан значај за брзу дојаву пожара.

2.1.7. Организација, опремљеност, оспособљеност и просторни распоред ватрогасних јединица.

Ради учествовања у спровођењу превентивних мјера заштите од пожара, које су у функцији благовремености и повећања ефикасности ватрогасне интервенције, гашење пожара и спасавање људи и имовине угрожених пожаром и елементарним непогодама, спровођење мјера заштите од пожара утврђених планом заштите од пожара општине - града, пружање техничке помоћи у незгодама и опасним ситуацијама, те обављање и других послова у еколошким и другим несрећама, оснивају се ватрогасне јединице. Ватрогасне јединице могу бити професионалне ватрогасне јединице и добровољне ватрогасне јединице. Професионалне ватрогасне јединице оснивају се у складу са Законом о заштите од пожара, за подручје општине или града или за дио тог подручја као територијалне ватрогасне јединице, а у привредним друштвима и другим правним лицима као предузетне ватрогасне јединице.

Добровољне ватрогасне јединице формирају се у ватрогасним друштвима, а могу се формирати и у

привредним друштвима и другим правним лицима, јединицама локалне самоуправе, републичким органима управе и другим органима. Територијалне ватрогасне јединице остварују задатке јединица цивилне заштите у складу са Законом о цивилној заштити („Службени гласник РС”, бр. 26/02, 39/03 и 29/10). Према члану 44., став 2, Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС” број 71/12), јединице локалне самоуправе до 20.000 становника оснивају Територијалну ватрогасну јединицу или Добровољну ватрогасну јединицу, способну за гашење пожара.

На основу тога је у Општини Костајница организована Добровољна ватрогасна јединица. Како се Планом заштите од пожара предвиђају обавезе ватрогасног друштва, односно, добровољне ватрогасне јединице у гашењу пожара, спасавању људи и имовине угрожених пожаром и елементарним непогодама, Општина је дужна се Добровољној ватрогасној јединици обезбиједи средства за вршење задатака који произлазе из плана заштите од пожара.

Основни и најважнији задатак Добровољне ватрогасне јединице је гашење пожара и спасавање људи и имовине угрожених пожаром. У циљу извршавања наведеног задатка Добровољна ватрогасна јединица мора бити обезбјеђена одговарајућим бројем ватрогасаца и материјално техничких средстава у циљу испуњавања своје улоге у гашењу и спасавању људи и имовине.

Према члану 49. Закона о заштити од пожара („Службени гласник РС” број 71/12), најмањи број ватрогасаца у Добровољној ватрогасној јединици је 12 ватрогасаца. Приликом утврђивања броја ватрогасаца у ватрогасним јединицама, мора се водити рачуна о способности и спремности ватрогасне јединице, тако да свака смјена која је на дужности, буде по свом бројном саставу и техничкој опреми способна за ефикасно гашење пожара.

У свакој смјени мора бити присутан број ватрогасаца одређен планом заштите од пожара. У вријеме обављања послова и задатака ватрогасаца не смије бити под утицајем алкохола или опојних дрога, или психотропних супстанци. Техничка опрема и средства за гашење пожара морају бити исправна, у приправности и одржавати се према упутству произвођача, о чему се води евиденција. Да би се тај задатак могао извршити брзо и ефикасно, ватрогасне јединице и добровољна ватрогасна друштва морају имати План рада и програм стручног оспособљавања и усавршавања ватрогасаца.

Основни задаци Ватрогасних јединица су:

- гашење пожара и отклањање посљедица насталих усљед пожара;
- спасавање људи и материјалних добара угрожених пожаром и другим елементарним непогодама;
- спровођење превентивних мјера заштите од пожара у циљу спречавања и отклањања опасности од пожара;
- стручно оспособљавање ватрогасаца;
- обука становништва за превентивно дјеловање у заштити од пожара;
- израда оперативно - техничких планова гашења пожара;
- анализа стања заштите од пожара на подручју општине.

За гашење пожара и спасавање људи и материјалних добара утврђене су оперативне зоне дјеловања ватрогасне јединице на територији општине Костајница.

Начин употребе ватрогасних јединица зависи од:

- ❖ мјеста појаве пожара и могућности његовог ширења;
- ❖ величине пожара;
- ❖ врсте материјала који је захваћен пожаром;
- ❖ врсте и намјене објекта;
- ❖ степена угрожености људи и материјалних добара;
- ❖ техничке опремљености ватрогасне јединице на локацији и др.

У случају да Добровољна ватрогасна јединица Костајница јединица није у могућности да сама угаси пожар, старјешина јединице тражи помоћ од других сусједних професионалних ватрогасних јединица и то одватрогасних јединица: ПВЈ Нови Град, ПВЈ Козарска Дубица и ПВЈ Приједор.

Када Добровољна ватрогасна јединица Костајница учествује у гашењу пожара изван своје оперативне зоне, по правилу највише учествује до половине оперативних ватрогасаца и МТС-а, ако се другачије не нареди, због обезбјеђења неопходног ватрогасног дежурства на територији општине Костајница.

Добровољна ватрогасна јединица Костајница је дужна да учествује у пружању помоћи у отклањању опасности и посљедица код елементарних непогода у складу са Општинским планом заштите од елементарних непогода. Добровољна ватрогасна јединица Костајница са подручја општине Костајница, може се ангажовати у гашењу пожара на територији других општина, када се то затражи. Начелник